

राष्ट्रिय खेलकुद: पूर्वाधार निर्माणलाई बजेट असन्तुष्ट...

भूतपूर्व खेलाडी मञ्चको साधारण सभा आश्विन ३ गते हुने

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, ८ भदौ

गण्डकी प्रदेशमा गत वर्षको फागुनमा तय भएको नवौँ राष्ट्रिय खेलकुद कोरोना भाइरसको महामारीका कारण आयोजना हुन सकेन।

विसं २०७६ वैशाखमा लुम्बिनी प्रदेशमा आठौँ राष्ट्रिय खेलकुदको समापनपछि नवौँ आयोजनाको जिम्मेवारी गण्डकीले पाएको थियो। अघिल्लो वर्ष कोरोनाले प्रतियोगिता रोकिएकाले यस वर्ष आयोजना गर्ने योजना राष्ट्रिय खेलकुद परिषद (राखेप) को छ। प्रतियोगिताको आयोजना कोभिड-१९ को प्रभावमा निर्भर रहने राखेपले जनाएको छ। प्रतियोगिता यसै वर्ष हुने/नहुने यकिन नभए पनि प्रतियोगिता लक्ष्य गरेर खेल पूर्वाधार निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गरिएको छ। राष्ट्रिय खेलकुदको मुख्य आयोजनास्थल पोखरा रङ्गशालासहित प्रदेशका अन्य जिल्लामा खेल पूर्वाधार निर्माणका लागि रु १६ करोड ४५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको क्षेत्रीय खेलकुद विकास समितिका कार्यालय प्रमुख लक्ष्मण

योगीले जानकारी दिनुभयो। कूल विनियोजित बजेटमा पोखरा रङ्गशालामा मात्रै रु १५ करोड छ। पोखरा रङ्गशालाभित्र हिटिड स्वीमिङ पुल (पौडी पोखरी)का लागि रु छ करोड बजेट यस वर्ष परेको छ। सुटिङका लागि रु दुई करोड विनियोजन गरिएको छ। यसैगरी फुटबल स्टेडियम 'फुलड लाइट' जडानका लागि रु पाँच करोड, रङ्गशालामा होभरहेड ट्याङ्की रु एक करोड र पोखरा क्रिकेट मैदानका लागि रु एक करोड यस वर्ष राखेपको रातो किताबमा परेको कार्यालय प्रमुख योगीले जानकारी दिनुभयो।

"कोरोनाका कारण गत वर्ष सम्पन्न हुन नसकेको राष्ट्रिय खेलकुद यस वर्ष सम्पन्न गर्ने योजना राखेपको छ", योगीले भन्नुभयो, "सोहीअनुसार खेल पूर्वाधार निर्माणका लागि बजेट विनियोजन भएको छ, छिट्टै बोलपत्र आह्वान भएर कार्यान्वयन गछौं।" पोखरा रङ्गशालामा अधिकांश खेलका पूर्वाधार तयारी अवस्थामा रहेकाले पनि प्रतियोगिता आयोजनालाई समस्या नपर्ने बताइन्छ। पौडी पोखरी, सुटिङ र हक्कीबाहेका

अन्य खेलका पूर्वाधारको समस्या पोखरामा छैन।

राष्ट्रिय खेलकुदका लागि पूर्वाधार निर्माणमा बजेट अभाव भएमा यसबाहेक पनि थप बजेट प्राप्त हुने योगीको भनाइ छ। नवौँ राष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगिता मर्मत तथा निर्माण शीर्षकमा रु ५० लाख छुट्याइएको छ। गण्डकी प्रदेशका ११ वटै जिल्लामा कम्तीमा एउटा खेल सञ्चालन गर्ने राखेपले योजना बनाएको छ। पोखरा रङ्गशालाबाहेक अन्यत्र जिल्लास्तरमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नतिका लागि यस वर्ष बजेट छुट्याइएको छ। पर्वत, मनाङ र मुस्ताङमा कभर्डहलका लागि रु १० लाखका दरले बजेट विनियोजन गरिएको छ। स्याङ्जामा खेल पूर्वाधारका लागि रु १० लाख, नवलपरासीको कावासोती रङ्गशालाका लागि रु १० लाख, तनहुँको चिन्तार, भएर कार्यान्वयन गछौं।" पोखरा रङ्गशालामा अधिकांश खेलका पूर्वाधार तयारी अवस्थामा रहेकाले पनि प्रतियोगिता आयोजनालाई समस्या नपर्ने बताइन्छ। पौडी पोखरी, सुटिङ र हक्कीबाहेका

केन्द्रीय प्रशिक्षकको उपस्थितिमा सबै जिल्लामा कार्यकर्ता भेला र जनसङ्गठनको केन्द्रीय कार्यकर्ताको भेला आयोजना गरिने पनि निर्णय भएको छ। महाधिवेशनमा प्रस्तुत गरिने दस्तावेजबारे छलफल गर्न यही भदौ २५ र २६ स्थायी कमिटी र २७ गते केन्द्रीय कमिटीको बैठक आयोजना हुनेछ। त्यसअघि यही भदौ १० गते केन्द्रीय कमिटीको बैठक आयोजना हुनेछ। यसअघि आज बिहान ११ बजे बस्ने भनिएको स्थायी कमिटीको बैठक थप तयारीसहित दिउँसो ३ बजे बसेको हो। सोमबार एमालेका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको निवास बालकोटमा र मध्यमार्गी धरमा रहेका स्थायी कमिटीका सदस्यको छलफलपछि १० बुँदे सहमतिका सिफारिस कार्यान्वयनलगायतका विषयमा छलफल गर्न आज बैठक गर्ने सम्झदारी भएको थियो।

पाटीमा दोस्रो तहका १० नेता समिलित कार्यदलले दिएको सुभाव प्रतिवेदनमा वरिष्ठ नेता नेपालले शक्ति बौद्धाँट र विगतमा भएका कमजोरीलाई नेतृत्वले महसुस गर्नुपर्नेलगायत अडान राखेपछि त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सकेको थिएन। अध्यक्ष ओलीले पनि आफ्नो नेतृत्वको सरकारलाई हटाएर विपक्षी गठबन्धन बनाएर नयाँ सरकार गठनका लागि हस्ताक्षर र सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने जस्ता नेपाल पक्षका कार्य क्षम्य नहुने जनाउँदै आउनुभएको थियो।

नेता नेपालले यही भदौ २ गते नयाँ पार्टी दर्ताका लागि निर्वाचन आयोगमा निवेदन दिनुभएको थियो। सो निवेदनमाथि यही भदौ ९ गते सनाखत हुने तय भएको छ। एमालेले नेता नेपालसहित १४ प्रतिनिधिसभा सदस्यलाई पदमुक्त गर्न सङ्घीय संसद् सचिवालयमा यही भदौ १ गते पत्र पठाएको थियो। आजको बैठकले एकता प्रक्रियामा सामेल भएमा कुनै पूर्वाग्रह र कारवाही नगरिने निर्णय गरेको नेता ज्ञवालीले जानकारी दिनुभयो। प्रतिनिधिसभाको विघटन र पुनःस्थापना, नेकपाभित्रको विवाद, एमाले र नेकपा (माओवादी केन्द्र)लाई पूर्ववत् स्थितिमा फर्काउने सर्वोच्च अदालतको फैसलायताका घटनामा एमालेभित्र विवाद उत्पन्न हुँदै आएको थियो। एमालेका अध्यक्ष ओली र वरिष्ठ नेता नेपालबीच गत जेठ २ गतेको सहमतिका आधारमा गठित १० सदस्यीय कार्यदलमा संसदीय दलका उपनेता नेम्बाङ, उपाध्यक्ष डा रावलसहित हुनुहुन्थ्यो। आजको बैठकका निर्णय र यसको दृश्यात्मक परिणाम, समसामयिक राजनीतिक प्रभाव र राजनीतिक स्थितिबारे जानकारी दिन बुधवार पार्टीका अध्यक्ष ओलीलगायत नेताको उपस्थितिमा पत्रकार सम्मेलन गरिने एमालेले जनाएको छ।

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, ८ भदौ

नेपाली अग्रज खेलाडीहरूको छाता संस्था भूतपूर्व खेलाडी मञ्चको साधारण सभा तथा अधिवेशन आश्विन ३ गते हुने भएको छ।

मञ्चको मंगलबार सम्पन्न बैठकले आश्विन ३ गते आइतबारका दिन साधारण सभा तथा अधिवेशन गर्ने निर्णय गरेको हो। मञ्चका कार्यबाहक अध्यक्ष हरि प्रसाद पराजुलीका अनुसार बैठकले अधिवेशन सम्पन्न गर्नका लागि निर्वाचन समिती तथा विधान संसोधन समिती समेत गठन गरेको छ।

बैठकमा प्रदेश खेलकुद परिषद गण्डकीका सदस्य सचिव एवम मञ्चका अध्यक्ष तेज बहादुर गुरुङ, मञ्चका संस्थापक अध्यक्ष खड्ग रानाभाट, मञ्चका द्वितिय उपाध्यक्ष तथा प्रखेप गण्डकीका कार्यकारी सदस्य दिल बहादुर गुरुङ, मञ्चका आजिवन सदस्य तथा सहारा युकेका वरिष्ठ सल्लाहाकार महेश गुरुङ लगायतको सहभागिता रहेको थियो।

दुई हजार ५२५ संक्रमित, ३५ को मृत्यु

रासस

काठमाडौँ, ८ भदौ

पछिल्लो २४ घण्टामा दुई हजार ५२५ जनामा कोरोना भाइरस संक्रमण पुष्टि भएको छ। योसँगै नेपालमा संक्रमितको संख्या आठ लाख ३१ हजार ९६८ पुगेको छ।

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयका अनुसार नौ हजार ९०९ जनाको पीसीआर परीक्षणमा दुई हजार २० तथा चार हजार ९०१ जनाको एन्टिजेन परीक्षणमा ५०५ जना गरी

कूल दुई हजार ५२५ जनामा संक्रमण पुष्टि भएको हो। पछिल्लो २४ घण्टामा दुई हजार ८६ जना कोरोना भाइरस संक्रमणमुक्त भएका छन्। योसँगै हालसम्म नेपालमा सात लाख दुई हजार १८३ जना संक्रमणमुक्त भएका छन्। नेपालमा संक्रमणमुक्त हुने दर ९३ देशमलव पाँच प्रतिशत रहेको छ। हाल देशभर सक्रिय संक्रमितको संख्या ३८ हजार २५० रहेको छ। देशभर ६२० संक्रमितको सधन उपचार कक्षमा तथा १७० संक्रमितको भेन्टिलेटरमा

उपचार भइरहेको मन्त्रालयले जनाएको छ। यसैगरी कोरोनाविरुद्धको पहिलो खोप लगाउनेको संख्या ४९ लाख ४३ हजार ७३२ तथा पूर्ण मात्रा खोप लगाउनेको संख्या ३८ लाख ५७ हजार ५९८ पुगेको मन्त्रालयले जनाएको छ। पछिल्लो २४ घण्टामा नेपालमा कोरोना भाइरस संक्रमणबाट थप ३५ जनाको मृत्यु भएको छ। योसँगै कोरोना भाइरस संक्रमणबाट मृत्यु हुनेको संख्या १० हजार ५६८ पुगेको मन्त्रालयले जनाएको छ।

गाउँपालिकाद्वारा फूल खेती

पोखरापत्र संवाददाता

बालिङ, ८ भदौ

स्याङ्जाको कालीगण्डकी गाउँपालिकाले भण्डै २० रोपनी जमिनमा व्यावसायिक फूल खेती शुरुआत गरेको छ।

गाउँपालिकाले व्यावसायिक फूल खेतीमा जोड दिँदै सहज बजारीकरण गरी यहाँका किसानलाई फूलखेतीतर्फ आकर्षित गर्नका लागि दुई ठाउँमा फूल खेती शुरु गरेको गाउँपालिकाका अध्यक्ष खिमबहादुर थापाले जानकारी दिनुभयो। वडा नं. ४ को पुछरामा १४ रोपनी र वडा नं. ७ को बारिचौरमा ६ रोपनी जग्गा भाडामा लिई पहिलो चरणमा सयपत्री र मखमली फूलका बिरुवा लगाएको उहाँले बताउनुभयो।

चाडपर्वका समय तथा अन्य कार्यमा बाहिरबाट फूलको आयात गर्नुपर्दा यहाँको अर्थ बाहिरै जाने हुँदा आफ्नै गाउँ ठाउँमा यसको व्यावसायिक खेती गरी आर्थिक आम्दानीको बलियो स्रोतको रूपमा विकास गर्न सकिने भएकाले गाउँपालिकाले नमूनाको रूपमा खेती थालेको उहाँको भनाइ थियो।

अध्यक्ष थापाका अनुसार गाउँपालिकाले सुरु गरे पनि आगामी

वर्षबाट बारिचौरस्थित लालीगुराँस घरवासको आर्थिक स्रोतको रूपमा फूल खेती हस्तान्तरण गरिनेछ। घरवासमा आउने आन्तरिक तथा बाह्य पाहुनालाई स्वागतका लागि प्रयोग गरिने फूल त्यहीँ उत्पादन हुने भएपछि स्थानीयलाई आम्दानी र रोजगारी दुवै मिल्ने गाउँपालिकाले जनाएको छ। पालिकाले लालीगुराँस घरवासलाई 'फूल फूलको होमस्टे' को रूपमा विकास गर्ने योजनासहित अगाडि बढेको अध्यक्ष थापाले बताउनुभयो। गाउँपालिकाले विशेष गरी फूल खेतीको व्यवसायिकतामा जोड दिँदै आर्थिक आम्दानीको दारिलो स्रोतको रूपमा चिन्तन गरी स्थानीयलाई फूल खेतीतर्फ प्रेरित गर्न खोजेको गाउँपालिकाका कृषि अधिकृत अनूप पौडेलले जानकारी दिनुभयो। दूला-दूला बारीका पाटा यसै खेर गइरहेका छन्, बाँभो अवस्थामा छन् तिनीहरूको व्यवस्थापन गरी फूल खेती गर्न सकिन्छ भन्ने उदाहरणको रूपमा स्थानीयलाई देखाउन खोजिएको उहाँको भनाइ थियो।

"सयपत्री र मखमली गरी दुई स्थानमा भण्डै १५ हजार बिरुवा

लगाइएको छ", उहाँले भन्नुभयो, "विशेष गरी मुख्य चाड दशैं र तिहारलाई लक्षित फूल उत्पादन हुने गरी लगाइएको छ।" स्थानीयले आफ्नै ठाउँमा रोजगारी पाएका छन् भने अर्कोतर्फ उक्त स्थानमा आएर फूल खेतीका बारेमा सीप सिक्ने अवसर पनि प्राप्त गरेका छन्।

यसले गर्दा भोलि ईच्छा हुनेले आफ्नो छुट्टै व्यवसाय सञ्चालन गर्न सक्ने बताइएको छ। बीउ ल्याएर बेर्ना उत्पादन गर्ने र बेर्ना लगाउँदासम्म दुई स्थानमा गरेर भण्डै तीन लाख लागत लागेको छ। "फूल खेतीबाट लगानीको १० गुणान्तरमा आम्दानी गर्न सकिन्छ", अधिकृत पौडेलले भन्नुभयो, सुरुआत गर्दा तीन लाख लगानी भएको छ भने आम्दानी ३० लाखसम्म हुने अनुमान हाम्रो छ, फूल बिक्रीका लागि विभिन्न शहरका व्यापारीसित बजारीकरणका लागि छलफल शुरु गरिसकेका छौं।" पहिलो चरणमा गाउँपालिकाले नमूनाको रूपमा स्थानीयलाई फूल खेती गर्नतर्फ प्रेरित गरे पनि आगामी वर्षबाट पालिकाले नगरेर स्थानीयलाई प्रविधि, सीप, तालिम तथा आवश्यक सहयोग हस्तान्तरण गर्दै जाने गाउँपालिकाको लक्ष्य छ।

दुर्घटनामा परी दुईको मृत्यु, एक बेपत्ता

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, ८ भदौ

कास्कीको विभिन्न स्थानमा भएको दुर्घटनामा परी दुई युवकको मृत्यु भएको छ भने एक बालिका बेपत्ता भएकी छन्।

प्रदेश प्रहरी कार्यालय गण्डकीका अनुसार पोखरा महानगरपालिका-१६ लामाचौरस्थित गण्डकी बोर्डिङ स्कुलको स्टाप क्वार्टरको छतबाट खस्दा स्थानीयवासी ४० वर्षीय शङ्कर थापाको निधन भएको हो। छतको टिन मर्मत गर्ने क्रममा अचानक खसेर घाइते भएका उनको पोखरास्थित फिस्टेल अस्पतालमा उपचारका क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ। त्यस्तै पोखराको नागदुङ्गामा ग२०प ६०७५ नम्बरको मोटरसाइकल र ग११य ११७१ नम्बरको गाडी एकापसमा ठोक्किएँदा

एक जनाको मृत्यु भएको छ। सवारी दुर्घटनामा परी मोटरसाइकल चालक पोखरा-१७ विरौटा बस्ने १९ वर्षीय कृष्ण देवकोटाको मृत्यु भएको हो। दुर्घटनामा परी गम्भीर घाइते भएका उनको उपचारका क्रममा चरक मेमोरियल अस्पताल पोखरामा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ।

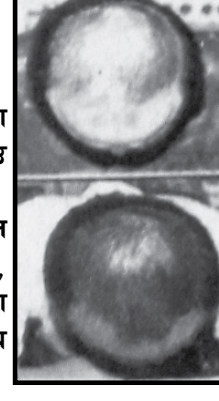
गाडी चालकलाई नियन्त्रणमा लिएर अनुसन्धान भइरहेको जनाइएको छ। प्रहरीका अनुसार मंगलबार बिहान पोखरा-२६ कालिकाचोकस्थित नहरले बगाउँदा एक बालिका बेपत्ता भएकी छन्। सोलुखुम्बु घर भई हाल पोखरा-२६ बूढीबजार बस्ने ११ वर्षीया दीपशिका भुजेल खेल्ने क्रममा अचानक नहरमा खस्दा बेपत्ता भएकी हुन्। उनको खोजी कार्यलाई तीव्रता दिएको प्रहरीको भनाइ छ।

कपालको उपचार

कपाल भर्न तुरुन्त रोक्ने तथा उमानै

के तपाईं कपाल भरेर चिन्तित हुनुहुन्छ ?

- कपाल कोर्दा, नुहाउदाँ समेत सय भन्दा वढी नियमित भरिहेको छ,
- चिसो समयमा कपालका समस्याहरू बढ्न सक्छन्
- कपालको बीच बीचमा टाटुपरेर भररेको छ, कपाल चिलाउने, चाँया पर्ने, चिसोको समयमा चाँया पर्ने, कपाल भर्ने तथा टाउकोमा घाउ खटिरा आउने जस्ता समस्या छन्।
- कपाल भररेको कारणले भुसिलो, पातलो, छोटो भएको छ, कपाल समय अगाडै फुल्ने, टाउकोको अगाडिको भाग भर्ने, दाढी भर्ने, अनावश्यक राँ पलाउने भएको छ। यदि यस्ता समस्या तथा कपालका कुनैपनि समस्या भएका छन् भने एक पटक सम्पर्क राखी स्वास्थ्य लाभ लिनुहोला।

सम्पर्क: पञ्चम आयुर्वेद क्लिनिक प्रा. लि.
पोखरा-१०, इन्द्रमार्ग, पोखरा रंगशाला नजिकै
फोन नं. ०६१-४३२२४२, ८८४६०६८८०६

के तपाईंमा यौनसम्बन्धी समस्या छ

- ☞ **पुरुषमा देखिने:**
शिग्रपतन, यौन सन्तुष्टी नहुने, यौन चाहना नहुने, लिङ्ग उत्तेजना नहुने, लिङ्ग चिलाउने, सरुवा यौन रोग, स्वप्नदोष, लिङ्गको आकार सानो हुने आदि।
  - ☞ **महिलाहरूमा देखिने:**
स्तन सानो गिलो हुने, सेतो पानी बग्ने, योनी चिलाउने, तल्लो पेट दुस्ने, ढाढ दुस्ने, महिनावारीमा गडबडी, यौन सन्तुष्टिमा कमी हुने आदि।
  - ☞ **सुन्दरता:** अनुहारका सबै किसिमका जग, हड्डीफोर कालोपोंतो, अनावश्यक कोटी वा फोकाहरू, दुबो, सेता दुबो, साथै अन्य चर्मरोगहरू।
  - ☞ **मलद्वार सम्बन्धी रोग:** श्वसुन्नद्वार पायल्स, फिस्टुला, फिसरको सफल उपचारका साथै मलद्वारमा मासु पलाएको, दिसा बन्ध गाढो हुने, मलद्वार दुस्ने, पोल्ने, दिसासँग रगत बग्ने आदि समस्याहरूको सफल उपचार गरिन्छ।
- महिला वा पुरुषमा हुने (व्यामोपान) निःशक्तापानको सफल उपचार**
- जाँचो समय:** प्रत्येक दिन बिहान ९:०० बजेदेखि बेलुकी ५:०० बजेसम्म
- सम्पर्क स्थान:**
माता मनकामना आयुर्वेद क्लिनिक प्रा.लि.
नयाँबजार पोखरा (न्यू विवेक आयल स्टोर्सको घरमा)
फोन ०६१-५६९९९४, ९८४४३९९०६, ९८४६०४९९९९
- नोट:** नयाँ तथा पुराना बिरामीहरूले यथाशीघ्र सम्पर्क गर्नुहोला।

सुक्ति-सुधा

गीता एक महान धर्मकाण्ड हो । मेरो विचारमा त सबै धर्म त्यसमै छ । - गान्धीका नैतिक सिद्धान्त

सम्पादकीय

एमालेको एकताको सन्देश

पुस ७ गतेदेखि पार्टीमा असन्तुष्ट रहँदै आएका १० नेतासहितको उपस्थितिमा मंगलबार भएको नेकपा (एमाले) को स्थायी कमिटी बैठकले आन्तरिक एकता सुदृढीकरणका लागि नयाँ सन्देश दिएको छ । पार्टीभित्रको आन्तरिक समस्या समाधानका लागि गत असार २७ गते कार्यदलस्तरमा भएको १० बुँदे सहमतिलाई कार्यान्वयनको ठोस आधार तय गर्दै पार्टीलाई नेकपा (माओवादी केन्द्र) सँगको एकतापूर्वको सांगठनिक संरचनाका आधारमा सञ्चालन गर्न बैठकले निर्देशित गरेको छ। असन्तुष्ट नेताहरूले २०७५ जेठ २ गतेको अवस्थामा फर्काउन माग गरेका थिए । जेठ २ को अवस्थामा पहिल्यै जान नसक्दा सल्लो एमाले रहन सकेको छैन । वरिष्ठ नेता माधवकुमार नेपालले नयाँ दल दर्ता गर्ने अवस्था आउन नदिन एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली चुकेका छन ।

पार्टीमा वरिष्ठ नेता माधवकुमार नेपाललगायत नेताले एमाले छोडेर नेकपा (एकीकृत समाजवादी) दर्ताका लागि निर्वाचन आयोगमा निवेदन दिएको अवस्थामा गरिएको एकताको आन्धान ढिला भएको छ। नेता नेपाल पक्षमा रहेका स्थायी कमिटीका १० र माओवादी केन्द्रबाट एमालेमा सामेल रामबहादुर थापासहितका सहभागी बैठकले नयाँ दल दर्ताको प्रक्रियामा रहेका नेता कार्यकर्तालाई मूलधरमै फर्किन आह्वान गरेपनि विहे गर्न टिक्क परेका जोडिलाई रोक्न खोज्नु जस्तै हो । हुनत राजनीतिमा असम्भव केही हुँदैन भनिन्छ । सर्वोच्च अदालतले फागुन २३ गते एमाले र माओवादी केन्द्र व्युत्ताई दिएपछि एमालेको आधा हिस्सा बैठकमा उपस्थित भएको थिएन ।बर समानान्तर कमिटीको चलाउँदै आएको थियो । मंगलबार च्यासलस्थित तुल्सीलाल स्मृति भवनमा भएको बैठकपछि अध्यक्ष केपी शर्मा ओली, उपाध्यक्षहरू युवराज ज्ञवाली, अष्टलक्ष्मी शाक्य, डा भीमबहादुर रावल, महासचिव ईश्वर पोखरेल, उपमहासचिव घनश्याम भुसाल, स्थायी कमिटी सदस्य थापालगायतका नेताले सञ्चारकर्मीमाफ प्रस्तुत भई सामूहिक तस्वीर खिचाएका थिए ।

बैठक ऐतिहासिक भएको भन्दै कार्यकर्ताले सामाजिक सञ्जालमा खुशी प्रकट गरेका छन । पार्टीमा एकताको सन्देश प्रवाह भएको मात्र छैन सांगठनिक गतिविधि चलायमान बनाउने निर्णय भएको छ । बैठकले १० औँ राष्ट्रिय महाधिवेशनको मिति आगामी मङ्सिर १० देखि १२ गतेसम्म तथा विधान महाधिवेशन आगामी असोज ४ देखि ६ गते काठमाडौँमा गर्ने निर्णय गरेको छ । त्यसपूर्व सदस्यता नवीकरण, वडा र पालिकास्तरका अधिवेशन, विधान महाधिवेशनलगायतका कार्यातालकालाई संशोधन गरेको छ । यस अघि भएका निर्णय रोक्न माग गर्नेहरू आफैँ सहभागी भएपछि फटाफट अघि बढाउन तयार हुनु सामूहिक भावनाअनुरूप चल्नुपर्छ भन्ने सन्देश हो । बैठकले पार्टीका केन्द्रीय कमिटी, निकाय, प्रदेश समन्वय कमिटी, जिल्ला कमिटी, स्थानीय तह कमिटी जनसंगठनलगायत सबै कमिटीमा रहेका पदाधिकारीलाई २०७५ जेठ २ गते पूर्वको जिम्मेवारीमा क्रियाशील हुन निर्देशन दिएको छ । दस बुँदे प्रस्तावमा आधारित निर्णय कार्यान्वयन गर्ने क्रममा उत्पन्न हुनसक्ने समस्या समाधान तथा केन्द्रीय कमिटीका मनोनयन गरिने १० प्रतिशत सदस्यको सिफारिस गर्न एक कार्यदल गठन गरिएको छ । यी निर्णय कार्यान्वयनका लागि गत असार २७ गतेको १० बुँदे प्रस्तावलाई सन्दर्भ सामग्रीका रूपमा मातहतका कमिटीमा पठाइने भएको छ ।

१० बुँदे सहमति कार्यान्वयनका लागि महासचिव ईश्वर पोखरेल, उपाध्यक्ष डा भीम रावल, उपमहासचिव विष्णु पौडेल र घनश्याम भुसाल, स्थायी कमिटी सदस्य सुरेन्द्र पाण्डे र लेखराज भट्ट रहेको कार्यदल गठन गरेको छ । बैठकले २०७५ साल जेठ २ गते सदस्यतालाई आधार मानेर एकीकरणका क्रममा आबद्ध भएका सदस्यसमेतको पार्टी सदस्यता नवीकरण अगाडि बढाइने र २०७५ साल जेठ ३ पछि दिइएका नयाँ सदस्यको पनि नवीकरण असोज मसान्तसम्म गर्ने निर्णय गरेको छ। केन्द्रीय कमिटीको बैठक भदौ १० गते आयोजना गरिएको छ । पार्टीका स्थानीय कमिटीलाई व्यवस्थित गर्न देशैभर २०७८ साल कात्तिक ६ गते वडा अधिवेशन र कात्तिक ९ गते पालिका वा सोसरहका कमिटीको अधिवेशन गर्ने तथा पार्टीको पछिल्लो निर्णय सम्प्रेषण गर्न यही भदौ १६ देखि २० सम्म केन्द्रीय प्रशिक्षकको उपस्थितिमा सबै जिल्लामा कार्यकर्ता भेला र जनसंगठनको केन्द्रीय कार्यकर्ताको भेला आयोजना गरिने पनि निर्णय भएको छ ।

महाधिवेशनमा प्रस्तुत गरिने दस्तावेजबारे छलफल गर्न यही भदौ २५ र २६ स्थायी कमिटी र २७ गते केन्द्रीय कमिटीको बैठक आयोजना हुनेछ । पार्टी विभाजन हुनु रोक्न नसके पनि फिर्ता आउनेलाई कार्वाही नगर्ने र पार्टीमा स्वागत गर्ने निर्णयमा पुनु लचकता हो । पार्टीमा दोषी तहका १० नेता समिलित कार्यदलले दिएको सुझाव प्रतिवेदनमा वरिष्ठ नेता नेपालले शक्ति बाँडफाँट र विगतमा भएका कमजोरीलाई नेतृत्वले महसुस गर्नुपर्नेलगायत अडान राखेपछि त्यसको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सकेको थिएन । अध्यक्ष ओलीले पनि आफ्नो नेतृत्वको सरकारलाई हटाएर विपक्षी गठबन्धन बनाएर नयाँ सरकार गठनका लागि हस्ताक्षर र सर्वोच्च अदालतमा पुग्ने जस्ता नेपाल पक्षका कार्य क्षम्य नहुने जनाउँदै आएका थिए ।

तपाईंको आज

मेष	: कार्यमा सफलता	तुला	: सत्कार मिल्नेछ
वृष	: भ्रमेला बढ्ने	वृश्चिक	: मन चञ्चल
मिथुन	: अप्रत्यसित लाभ	घनु	: आर्थिक समस्या
कर्कट	: व्यापारमा लाभ	मकर	: मानसिक तनाव
सिंह	: शत्रुको भय	कुम्भ	: शारीरिक भ्रमेला
कन्या	: सम्मान मिल्नेछ	मीन	: सहयोग मिल्नेछ

हरिसिद्धि भविष्यवाणी केन्द्र

पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइल: ९८५६०२०५८६
चिना, टिप, हस्तरेखा, आखत, माटो हेर्नका लागि सम्भन्तुहोस् ।

हिमालय पथप्रदर्शकको प्रमाणपत्र नहुँदा आरोहीलाई सास्ती

-जमुना वर्षा शर्मा

पोखरा, ८ भदौ

आइ फुर्वा शेर्पाले हिमाल आरोहणको अनुभव बटुल्न थालेको १४ वर्ष भयो । उहाँसँग विश्वको अग्लो हिमाल सगरमाथा १० पटक चढिसकेको अनुभव छ । शेर्पा हाले विश्वको दोस्रो हिमाल केटु हिमालको सफल आरोहणपछि पोखराको लेकसाइडस्थित स्नो ल्याण्ड होटलमा भेटिनुभयो । साथमा १० जना आरोही पनि थिए । उहाँ आरोहण दलको नेता । १९ वर्षको उमेरमा पहिलोपल्ट सगरमाथा हिमाल चढ्नुभएका शेर्पाले अहिलेसम्म आठ हजार मिटर अग्ला पाँच वटासहित दर्जन बढी हिमाल आरोहण गरिसक्नुभएको छ । हिमालय पथप्रदर्शकको परिचय पत्र भने अझै पाउन सक्नुभएको छैन ।

उहाँ भन्नुहुन्छ, "हामी दर्जन बढी हिमाल चढिसक्यौं । हाम्रो पेशा नै हिमाल चढ्ने र अरुलाई चढाउने हो तर पनि माउण्टेन गाइडको परिचय पत्र दिन आनाकानी गरिएको छ । यसले बेलाबेला समस्या सिर्जना गर्दोरहेछ ।" उहाँले भन्नुभयो, "जीवनलाई जोखिममा राखेर रमाउने बानी परे होला हिमाल आरोह अवरोहका कठिनाई सामान्य लाग्छन् तर बेला बेलामा आरोहीको प्रमाण माग्दा र देखाउन नसक्दा भने कहिलेकाहीँ खिन्न लाग्ने गर्दछ ।"

हिमालयन गाइड्स नेपालमा आबद्ध भएर माउण्टेनयिक्त्र गाइड गर्दै आउनुभएका उहाँले हालसम्म १५ बढी विदेशी टोलीलाई सगरमाथा, केटु लगायतका हिमालको सफल आरोहण गराइसकन भएको छ । उहाँ सुनाउनुहुन्छ, "विदेशमा आरोही हौं भन्दा सम्मान पाउँछौ तर आफ्नै देशमा बेलाबेला निकै दु:ख पाइन्छ । परिचयपत्र खोजिन्छ तर सरकारले दिँदैन", उहाँले पछिल्लो अनुभव सुनाउँदै भन्नुभयो । "हालै केटु हिमाल आरोहणमा जाँदा हामीलाई त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलका कर्मचारी र प्रहरीबाट अवरोध भयो, केरकार बढी गरियो र रोकियो ।" शेर्पाले भन्नुभयो, "हामीले आरोही हौं, भनेर भन्दा पनि उहाँहरूले तपाईं आरोही भन्ने प्रमाण के छ ? प्रमाण देखाउनुसु भन्नुभयो, करिब दुई घण्टा रोकेर तीन पेज लामो कागज बनाएर मात्र छोडियो ।" परिचयपत्र नहुँदा गुगलमा नाम सर्च गरेर फोटो समाचार देखाउनुपरेको अनुभवसमेत उहाँसँग छ । "पाकिस्तानको इमिग्रेशनमा हामीलाई सामान्य जाँचपछि छाडियो

तर आफ्नो देशमा घण्टौं रोकियो ।" शेर्पा भन्नुहुन्छ, "आठ हजार मिटर अग्ला हिमाल चढेका व्यावसायिक आरोहीहरूलाई हिमालयपथप्रदर्शकको प्रमाणपत्र सरकारले सहज व्यवस्था गरिदिए हुने थियो ।" उहाँले नेपाल माउण्टेनको देश भनेर विश्वमा चिनिए पनि पर्वतारोहण पर्यटनलाई सरकारले प्राथमिकता दिन नसकेको भन्दै प्राथमिकतमा राखेर कार्यक्रम ल्याउनसमेत सुझाव दिनुभयो । अग्लो हिमाल सगरमाथा भए पनि आरोहणका हिसाबले दोस्रो अग्लो हिमाल केटु भने निकै जोखिम रहेको उहाँ अनुभव छ । "केटु आरोहण चार पटकको प्रयासमा दुई पटक सफल भयो । अरु हिमाल एक पटकमा आरोहण सफल भएको थियो ।" पाकिस्तानमा पर्ने आठ हजार ६११ मिटर अग्लो केटुमा हावा अत्याधिक चल्ने र 'फ फालिङ' बढी हुने भएकाले निकै चुनौती मानिन्छ । उहाँले तुलनात्मक रूपमा केटुमा ज्ञानलाई जोखिममै राखेर आरोहण गर्नुपरेको अनुभव समेत सुनाउनुभयो ।

यसपालिको आरोहण अमेरिकन लगायतको नौ जनाको टोलीलाई आरोहणको गाइडको रूपमा उहाँको टोली केटु चुचुरोमा पुगेको थियो । आइड्युवाँ शेर्पाको टोलीमा, सिद्धिबहादुर तामाङ, दोर्जे ग्याल्जेन शेर्पा, पासढावा शेर्पा, कामदोर्जे शेर्पा, मिडोर्जे शेर्पा, दावा नुपु शेर्पा, लाक्पा ओडुचु शेर्पा, मिडमार शेर्पा र कम्पनीका म्यानेजर भोला पौडेल सहभागी थिए । करिब दुई घण्टा चुचुरोमा बसेर फर्किएको उहाँको टोलीले बाटोमा तीन चार जनाको शवसमेत देखेको सुनाउनुभयो । सन् २००९ देखि म्याडिसन हिमालयको गाइड्स नेपाल कम्पनीसँग आबद्ध रहेर व्यावसायिक आरोहणमा सक्रिय शेर्पा नेपालको सुन्दरता हिमालमा लुकेको र यसको प्रचारप्रसारलाई विस्तार गर्न सके देशको अर्थतन्त्रमा उल्लेख्य सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुहुन्छ । उहाँकै टोलीमा रहनुभएका सोलुखुम्बुका दोर्जे ग्याल्जेन शेर्पा पनि व्यावसायिक आरोही हुनुहुन्छ । उमेरले ३८ वर्ष पुगनुभएका ग्याल्जेनसँग १९ पटकसम्म सगरमाथा आरोहण गरेको अनुभव छ । तर उहाँसँग पनि माउण्टेन गाइडको लाइसेन्स छैन । केटु हिमाल पहिलोपल्ट आरोहण गर्न सफल उहाँले हिमाल आरोहण चुनौतीपूर्ण पेशा भएको बताउनुहुन्छ । "जीवनको भर हुँदैन, यो कठिन काम हो, तर पनि यहि चुनौतिसँग नै जीवन चलिरहेको

छ ।" धेरै पल्ट सगरमाथा लगायतका अन्य हिमाल आरोहणको अनुभवले अहिले आत्मविश्वास बढ्दै गएको उहाँ सुनाउनुहुन्छ ।

उहाँको पनि एउटै माग छ सरकारले दर्जनौं पटक एभरेष्ट चढेकालाई विना भ्रष्टाट हिमालय पथप्रदर्शकको लाइसेन्स देओस् । उक्त टोलीमा कान्छा मानिने २५ वर्षीय मिर्जदोर्जे शेर्पाले २१ वर्षको उमेरमा सगरमाथा आरोहण गरेर व्यावसायिक आरोही यात्रा शुरु गरेको बताउनुभयो । अहिले हिमालयन गाइड्स नेपालमा जोडिएर आरोहण पेशामा संलग्न उहाँ सरकारले छिटै नीति ल्याएर माउण्टेन गाइडको रूपमा समेट्न आग्रह गर्नुभयो । हिमालयन गाइड्स नेपाल नामक संस्थाले अहिले विदेशीहरूलाई हिमाल आरोहण गराउँदै आएको छ । कम्पनीका म्यानेजर भोला पौडेलले कम्पनीमा पर्यटन विभागबाट २०० बढी हाइ अल्टिच्युट पोर्टको मान्यता पाएका आरोही रहेको बताउनुभयो । सरकारबाट हिमालय पथप्रदर्शकको प्रमाणपत्र पाउन नसक्दा दर्जनौं पटक माउण्टेन एभरेष्ट चढेका व्यावसायिक आरोहीलाई अन्याय भएको उहाँको भनाइ छ । "एउटा निश्चित मापदण्ड पूरा गरेर निरन्तर हिमाल आरोहण गरिरहेकालाई सहज रूपमा हिमालय पथप्रदर्शकको प्रमाणपत्र दिनुपर्छ भन्ने हाम्रो माग हो ।" पौडेलले कोरोनापछि आरोहण गर्ने विदेशीको सङ्ख्या १० प्रतिशतमा भनेको पौडेल सहभागी थिए । करिब दुई घण्टा चुचुरोमा बसेर फर्किएको उहाँको टोलीले बाटोमा तीन चार जनाको शवसमेत देखेको सुनाउनुभयो । सन् २००९ देखि म्याडिसन हिमालयको गाइड्स नेपाल कम्पनीसँग आबद्ध रहेर व्यावसायिक आरोहणमा सक्रिय शेर्पा नेपालको सुन्दरता हिमालमा लुकेको र यसको प्रचारप्रसारलाई विस्तार गर्न सके देशको अर्थतन्त्रमा उल्लेख्य सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुहुन्छ । उहाँकै टोलीमा रहनुभएका सोलुखुम्बुका दोर्जे ग्याल्जेन शेर्पा पनि व्यावसायिक आरोही हुनुहुन्छ । उमेरले ३८ वर्ष पुगनुभएका ग्याल्जेनसँग १९ पटकसम्म सगरमाथा आरोहण गरेको अनुभव छ । तर उहाँसँग पनि माउण्टेन गाइडको लाइसेन्स छैन । केटु हिमाल पहिलोपल्ट आरोहण गर्न सफल उहाँले हिमाल आरोहण चुनौतीपूर्ण पेशा भएको बताउनुहुन्छ । "जीवनको भर हुँदैन, यो कठिन काम हो, तर पनि यहि चुनौतिसँग नै जीवन चलिरहेको

छ ।" धेरै पल्ट सगरमाथा लगायतका अन्य हिमाल आरोहणको अनुभवले अहिले आत्मविश्वास बढ्दै गएको उहाँ सुनाउनुहुन्छ ।

उहाँको पनि एउटै माग छ सरकारले दर्जनौं पटक एभरेष्ट चढेका व्यावसायिक आरोहीलाई अन्याय भएको उहाँको भनाइ छ । "एउटा निश्चित मापदण्ड पूरा गरेर निरन्तर हिमाल आरोहण गरिरहेकालाई सहज रूपमा हिमालय पथप्रदर्शकको प्रमाणपत्र दिनुपर्छ भन्ने हाम्रो माग हो ।" पौडेलले कोरोनापछि आरोहण गर्ने विदेशीको सङ्ख्या १० प्रतिशतमा भनेको पौडेल सहभागी थिए । करिब दुई घण्टा चुचुरोमा बसेर फर्किएको उहाँको टोलीले बाटोमा तीन चार जनाको शवसमेत देखेको सुनाउनुभयो । सन् २००९ देखि म्याडिसन हिमालयको गाइड्स नेपाल कम्पनीसँग आबद्ध रहेर व्यावसायिक आरोहणमा सक्रिय शेर्पा नेपालको सुन्दरता हिमालमा लुकेको र यसको प्रचारप्रसारलाई विस्तार गर्न सके देशको अर्थतन्त्रमा उल्लेख्य सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुहुन्छ । उहाँकै टोलीमा रहनुभएका सोलुखुम्बुका दोर्जे ग्याल्जेन शेर्पा पनि व्यावसायिक आरोही हुनुहुन्छ । उमेरले ३८ वर्ष पुगनुभएका ग्याल्जेनसँग १९ पटकसम्म सगरमाथा आरोहण गरेको अनुभव छ । तर उहाँसँग पनि माउण्टेन गाइडको लाइसेन्स छैन । केटु हिमाल पहिलोपल्ट आरोहण गर्न सफल उहाँले हिमाल आरोहण चुनौतीपूर्ण पेशा भएको बताउनुहुन्छ । "जीवनको भर हुँदैन, यो कठिन काम हो, तर पनि यहि चुनौतिसँग नै जीवन चलिरहेको

छ ।" धेरै पल्ट सगरमाथा लगायतका अन्य हिमाल आरोहणको अनुभवले अहिले आत्मविश्वास बढ्दै गएको उहाँ सुनाउनुहुन्छ ।

बसेर क्लाइम्बिङ सपोर्टको काम गरेको तीन वर्ष पछि ब्लु बुक दिने त्यसको पनि तीन वर्ष पूरा भएपछि रातो बुक जारी गर्दछौ ।" उहाँले समयानुसार यस बुकमा पनि परिष्कृत र परिमार्जित बनाएर जानुपर्ने भएकाले अहिले त्यसको काम भइरहेको जानकारी दिनुभयो ।

उहाँका अनुसार हिमालय पथप्रदर्शकको लागि एनएमएबाट उच्च पर्वतारोहण तालिम लिइसकेका जसले पहिलो, दोस्रो र तेस्रो चरण पार गरेका छन् उनीहरू नेशनल माउण्टेन गाइड बन्ने प्रावधान छ भने अन्तर्राष्ट्रिय हिमालय पर्वतारोहण पथप्रदर्शक महासङ्घले (आइएफएमजिए) को एउटा निश्चित कोर्ष पूरापछि मान्यता पाउने प्रावधान रहेको छ । यसरी मान्यता प्राप्त माउण्टेन गाइडको अहिले जम्मा ७० जना मात्र छन् । गुरुङले नेपाल सरकारले एनएमबाट रातो किताब प्राप्त र उच्च पर्वतारोहण तालिम गरेकालाई दिने र त्यसमा 'आर्गिपरियन्ट लेभल' नचाहिने निर्णय भएको बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, "थुप्रै पटक हिमाल आरोहण गरेका रेड बुक पाएका र उच्च पर्वतारोहण तालिम लिएका आरोहीहरूलाई हिमालय पथप्रदर्शक प्रमाणपत्र दिन सरकार सहमत भए पनि पछि विवाद निस्किएकाले रोकियो ।" विसं २०७६ मा संस्कृत पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयअन्तर्गत पर्यटन विभागले नेपालमा विख्यात सङ्ख्या १० प्रतिशतमा भनेको पौडेल सहभागी थिए । करिब दुई घण्टा चुचुरोमा बसेर फर्किएको उहाँको टोलीले बाटोमा तीन चार जनाको शवसमेत देखेको सुनाउनुभयो । सन् २००९ देखि म्याडिसन हिमालयको गाइड्स नेपाल कम्पनीसँग आबद्ध रहेर व्यावसायिक आरोहणमा सक्रिय शेर्पा नेपालको सुन्दरता हिमालमा लुकेको र यसको प्रचारप्रसारलाई विस्तार गर्न सके देशको अर्थतन्त्रमा उल्लेख्य सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुहुन्छ । उहाँकै टोलीमा रहनुभएका सोलुखुम्बुका दोर्जे ग्याल्जेन शेर्पा पनि व्यावसायिक आरोही हुनुहुन्छ । उमेरले ३८ वर्ष पुगनुभएका ग्याल्जेनसँग १९ पटकसम्म सगरमाथा आरोहण गरेको अनुभव छ । तर उहाँसँग पनि माउण्टेन गाइडको लाइसेन्स छैन । केटु हिमाल पहिलोपल्ट आरोहण गर्न सफल उहाँले हिमाल आरोहण चुनौतीपूर्ण पेशा भएको बताउनुहुन्छ । "जीवनको भर हुँदैन, यो कठिन काम हो, तर पनि यहि चुनौतिसँग नै जीवन चलिरहेको

छ ।" धेरै पल्ट सगरमाथा लगायतका अन्य हिमाल आरोहणको अनुभवले अहिले आत्मविश्वास बढ्दै गएको उहाँ सुनाउनुहुन्छ ।

उहाँका अनुसार आठहजार मिटर अग्ला हिमालको लागि अप्रिल र मे महिना अरु हिमालका लागि सेप्टेम्बर, अक्टुबर नोभेम्बर महिना उपयुक्त मानिन्छ । एक जना विदेशीका लागि कम्तीमा ३५ हजार डलर देखि ९० हजार डलरसम्म हिमाल आरोहणको लागि खर्च लाग्ने गरेको छ । नेपाल पर्वतारोहण सङ्घ (एनएमए) का महासचिव कुलबहादुर गुरुङले उहाँले हिमाल आरोहण चुनौतीपूर्ण पेशा भएको बताउनुहुन्छ । "जीवनको भर हुँदैन, यो कठिन काम हो, तर पनि यहि चुनौतिसँग नै जीवन चलिरहेको

छ ।" धेरै पल्ट सगरमाथा लगायतका अन्य हिमाल आरोहणको अनुभवले अहिले आत्मविश्वास बढ्दै गएको उहाँ सुनाउनुहुन्छ ।

मौसममा सुधार हुन अझै केही दिन लाग्ने

रासस

काठमाडौँ, ८ भदौ

मनसुनी वायुका कारण मौसममा सुधार हुन अझै केही दिन लाग्ने भएको छ । बङ्गालको खाडीबाट आएको जलवाष्पयुक्त हावाका कारण मनसुनी गतिविधि अझै सक्रिय रहेको हो ।

"अहिलेको अवस्थालाई हेर्दा मौसममा सुधार हुने देखिएको छैन । बुधवारदेखि मनसुन थप सक्रिय हुने सम्भावना छ ।" जल तथा मौसम विज्ञान विभागका वरिष्ठ मौसमविद् वरुण पौडेलले बताउनुभयो । शुक्रबारसम्म देशका धेरैजसो स्थानमा बदली रहनाका साथै हल्कोदेखि मध्यम खालको वर्षा हुने र केही स्थानमा भने भारी वर्षाको सम्भावना रहेको छ । त्यस अवधिमा दिउँसोभन्दा राति र बिहान पानी धेरै पर्ने बताइएको छ ।

हाल देवभर सामान्य बदली रही प्रदेश नं १, गण्डकी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका केही स्थानका साथै अन्य प्रदेशका थोरै स्थानमा हल्कोदेखि मध्यम खालको वर्षा भइरहेको र वाग्मती, गण्डकी, कर्णाली र सुदूरपश्चिमका एक वा दुई स्थानमा मेघ गर्जन र चट्याङसहित भारीवर्षाको सम्भावना रहेको विभागले जनाएको छ । मौसम पूर्वानुमान महाशाखाको पछिल्लो विवरणअनुसार आज काठमाडौँ उपत्यकाको न्यूनतम तापक्रम २० दशमलव छ डिग्री र अधिकतम तापक्रम २४ दशमलव पाँच डिग्री सेल्सियस छ । त्यस्तै आज सबैभन्दा कम जुम्लाको न्यूनतम तापक्रम १६ दशमलव पाँच डिग्री र सबैभन्दा धेरै धनगढीको अधिकतम तापक्रम ३३ दशमलव सात डिग्री सेल्सियस छ ।

मूल्यवृद्धि फिर्ता लिन विद्यार्थी संगठनको माग

रासस

काठमाडौँ, ८ भदौ

पाँच विद्यार्थी सङ्गठनले पेट्रोलियम पदार्थमा गरिएको मूल्यवृद्धि फिर्ता लिन माग गरेका छन् ।

ती सङ्गठनले मंगलबार एक विज्ञापित जारी गरी नेपाल आयल निगमले सम्पूर्ण तथ्य र तथ्याङ्कलाई लुकाएर अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य घटेको अवस्थामा नेपालमा बढाइएको भन्दै मूल्यवृद्धि तत्काल फिर्ता लिन माग गरेका हुन् । जनतालाई नकारात्मक असर पर्ने कुनै पनि निर्णय नगर्न खबरदारी गर्नुका साथै सार्वजनिक यातायातको भाडामा गरिएको २८ प्रतिशत वृद्धिलाई फिर्ता लिन पनि माग गरेको नैविस्वसङ्घका महामन्त्री दीपक भए बमोजिम राजा मुकुन्दसेनको मृत्यु परोपान्त तनहुँ प्रदेशका प्रशासक छोरा भृङ्गीसेनले तनहुँलाई स्वतन्त्र राज्य घोषणा गरेका थिए । भृङ्गीसेनका छोरा हिम्बर सेन र धर्माङ्गद सेनबीच तनहुँ राज्यको उत्तराधिकारी हो हुने भन्ने विषयमा विवाद चलेको बताइन्छ । उक्त विवादमा दलभञ्ज्याङका रणभञ्जन थापाले सहयोग गरेकाले राजा हिम्बर सेनले भाई धर्माङ्गद सेनलाई तनहुँको राजगद्दीबाट हटाएका थिए । राजा हिम्बर सेनले भाई धर्माङ्गद सेनलाई तनहुँको राजा तँ न हो भनेकाले तनहुँ र भाई धर्माङ्गद सेनले ल म जुङ्ग भनेकाले लमजुङ नाम बन्न गएको किंवदन्ती रहेको छ । तनहुँसुरका अन्तिम राजा हरकुमारदत्त सेन र लमजुङका राजा वीरमर्दन शाह मनाङ, मुस्ताङ, पर्वत र गदेवी मोटरमार्गको ६ किलोमिटर खण्ड कालोपत्रेको तयारी थालिएको छ । सङ्घीय सरकारको रु पाँच करोड र व्यास

नगरपालिकाको रु पाँच करोड गरी रु १० करोड लागतमा सडक कालोपत्रेको तयारी भइरहेको छ । सन् १९७५ तिरका पाल्पाका शाक्तशाली राजा मुकुन्दसेनले तनहुँसुरलाई आफ्नो राज्यमा मिलाएका थिए । तनहुँसुरको बारेमा प्रकाशित पुस्तक 'मोतीको माला' मा उल्लेख भए बमोजिम राजा मुकुन्दसेनको मृत्यु परोपान्त तनहुँ प्रदेशका प्रशासक छोरा भृङ्गीसेनले तनहुँलाई स्वतन्त्र राज्य घोषणा गरेका थिए । भृङ्गीसेनका छोरा हिम्बर सेन र धर्माङ्गद सेनबीच तनहुँ राज्यको उत्तराधिकारी हो हुने भन्ने विषयमा विवाद चलेको बताइन्छ । उक्त विवादमा दलभञ्ज्याङका रणभञ्जन थापाले सहयोग गरेकाले राजा हिम्बर सेनले भाई धर्माङ्गद सेनलाई तनहुँको राजगद्दीबाट हटाएका थिए । राजा हिम्बर सेनले भाई धर्माङ्गद सेनलाई तनहुँको राजा तँ न हो भनेकाले तनहुँ र भाई धर्माङ्गद सेनले ल म जुङ्ग भनेकाले लमजुङ नाम बन्न गएको किंवदन्ती रहेको छ । तनहुँसुरका अन्तिम राजा हरकुमारदत्त सेन र लमजुङका राजा वीरमर्दन शाह मनाङ, मुस्ताङ, पर्वत र गदेवी मोटरमार्गको ६ किलोमिटर खण्ड कालोपत्रेको तयारी थालिएको छ । सङ्घीय सरकारको रु पाँच करोड र व्यास

ऐतिहासिक खड्ग कालिका मन्दिरको पुनःनिर्माण अन्तिम चरणमा

पोखरापत्र संवाददाता

दमौली, ८ भदौ

तनहुँको व्यास नगरपालिका-११ स्थित ऐतिहासिक तनहुँसुरमा रहेको खड्ग कालिका मन्दिरको पुनःनिर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ । पुरातत्व विभागको आर्थिक सहयोगमा गत चैतदेखि पुनःनिर्माण शुरु भएको ऐतिहासिक महत्वको खड्ग कालिका मन्दिरको काम अन्तिम चरणमा पुगेको हो ।

मन्दिरको काम लगभग सकिएको र अब रङ्गोदन गर्न बाँकी रहेको वडाध्यक्ष नीरबहादुर खड्काले जानकारी दिनुभयो । "मन्दिरको काम लगभग सकियो, अब रङ्गोदन गर्न बाँकी छ", उहाँले भन्नुभयो । सन् १९७५ तिरका पाल्पाका शाक्तशाली राजा मुकुन्दसेनले शासन गरेको तनहुँसुरमा जीर्ण अवस्थामा रहेको सो मन्दिर ६ ५० लाखका लागतमा पुनःनिर्माण शुरुआत गरिएको थियो । "तनहुँसुरमा रहेको दरवारको दुई वर्ष अगाडि पुरातत्व विभागले उत्खनन् गरेको थियो, सोही दरवारको नजिकै रहेको खड्गदेवी मन्दिरको पुनःनिर्माण गरिएको हो", उहाँले भन्नुभयो । जीर्ण अवस्थामा रहेको मन्दिर पुरानै शैलीमा पुनःनिर्माण गरिएको छ । उक्त मन्दिरमा

तत्कालीन सेन वंशीय राजाले पूजाआजा गर्ने गरेको किंवदन्ती छ । खड्ग कालिकाको शेषको रूपमा तनहुँको व्यास नगरपालिका-४ दमौलीमा पनि तनहुँ कालिका मन्दिर निर्माण गरिएको छ । भक्तपुरका ठेकेदारमार्फत मन्दिरको पुनःनिर्माण गरिएको र त्यसका लागि स्थानीय कालिगढ पनि प्रयोग गरिएको छ । "पुरातत्व विभागले गत वर्ष बन्दिपुरमा सांस्कृतिक सम्पदा पुनःनिर्माणका लागि तालिम दिएको थियो, त्यहाँबाट तालिम लिएका कालिगढ मन्दिर पुनःनिर्माणका लागि खटिएका थिए", उहाँले भन्नुभयो । केही समय अगाडिसम्म ओभरलेमा रहेको तनहुँसुर विस्तारै चहलपहल शुरु भएको छ । कोरोना कहरपछि तनहुँसुर घुम्ने गन्तव्यको रूपमा विकास भइरहेको छ । सोही कारण यहाँ सामुदायिक घरवास पनि सञ्चालनमा आएको छ । ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक एवं प्राकृतिक सम्पदा तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्दै तनहुँसुर भ्रमण गर्न आउने आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटकका लागि खाना तथा आवासको सहज व्यवस्थापन देवस्थल सामुदायिक घरवास सञ्चालनमा आएको छ । तनहुँ जिल्लाको नाम तनहुँसुरबाट अप्रभंस

भए रहेको भन्ने किंवदन्ती छ । पाल्पाका राजा मणिमुकुन्द सेनले आफ्ना जेठा छोरा भृङ्गीसेनलाई सन् १९१० मा तनहुँमा राज्य सञ्चालन गर्न पठाएको र उनी पछिका ८ सेनवंशी राजाले २३० वर्ष तनहुँसुरबाट राज्य सञ्चालन गरेको इतिहास रहेको छ । तनहुँसुर दरवारका अवशेष, राजपरिवारले प्रयोग गरेका किल्ला र गढी, धारा, तोप तथा अन्य हातहतियार, बारुदीखाना, राजाले न्याय निसाफ तथा कचहरी सञ्चालन गर्ने गद्दी चौतारा, साउने कुवा, कुँडापानी, बाइससिद्धी चौतारी, दुइयोर्सागु, खटिएका थिए", उहाँले भन्नुभयो । केही समय अगाडिसम्म ओभरलेमा रहेको तनहुँसुर विस्तारै चहलपहल शुरु भएको छ । कोरोना कहरपछि तनहुँसुर घुम्ने गन्तव्यको रूपमा विकास भइरहेको छ । सोही कारण यहाँ सामुदायिक घरवास पनि सञ्चालनमा आएको छ । ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक एवं प्राकृतिक सम्पदा तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्दै तनहुँसुर भ्रमण गर्न आउने आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटकका लागि खाना तथा आवासको सहज व्यवस्थापन देवस्थल सामुदायिक घरवास सञ्चालनमा आएको छ । तनहुँ जिल्लाको नाम तनहुँसुरबाट अप्रभंस

भए रहेको भन्ने किंवदन्ती छ । पाल्पाका राजा मणिमुकुन्द सेनले आफ्ना जेठा छोरा भृङ्गीसेनलाई सन् १९१० मा तनहुँमा राज्य सञ्चालन गर्न पठाएको र उनी पछिका ८ सेनवंशी राजाले २३० वर्ष तनहुँसुरबाट राज्य सञ्चालन गरेको इतिहास रहेको छ । तनहुँसुर दरवारका अवशेष, राजपरिवारले प्रयोग गरेका किल्ला र गढी, धारा, तोप तथा अन्य हातहतियार, बारुदीखाना, राजाले न्याय निसाफ तथा कचहरी सञ्चालन गर्ने गद्दी चौतारा, साउने कुवा, कुँडापानी, बाइससिद्धी चौतारी, दुइयोर्सागु, खटिएका थिए", उहाँले भन्नुभयो । केही समय अगाडिसम्म ओभरलेमा रहेको तनहुँसुर विस्तारै चहलपहल शुरु भएको छ । कोरोना कहरपछि तनहुँसुर घुम्ने गन्तव्यको रूपमा विकास भइरहेको छ । सोही कारण यहाँ सामुदायिक घरवास पनि सञ्चालनमा आएको छ । ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक एवं प्राकृतिक सम्पदा तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्दै तनहुँसुर भ्रमण गर्न आउने आन्तरिक एवं बाह्य पर्यटकका लागि खाना तथा आवासको सहज व्यवस्थापन देवस्थल सामुदायिक घरवास सञ्चालनमा आएको छ । तनहुँ जिल्लाको नाम तनहुँसुरबाट अप्रभंस

प्रविधिमैत्री बन्दै सामुदायिक विद्यालय

पोखरापत्र संवाददाता
बागलुङ, ८ भदौ

प्रविधिमैत्री शिक्षण सिकाइका लागि बागलुङका केही सामुदायिक विद्यालयले प्रयास थालेका छन्। शिक्षकलाई ल्यापटप, कक्षाकोठामा प्रोजेक्टर र टिभी जडान गरेर पठनपाठनको व्यवस्थापनमा विद्यालय सक्रिय भएका हुन्।

जिल्लाको निसीखोला गाउँपालिका-१ मा रहेको देवीस्थान माध्यामिक विद्यालयले शिक्षकलाई ल्यापटप वितरण गरेको छ। निसीखोला गाउँपालिकाको रु छ लाख ५० हजार र विद्यालयको अन्तरिक स्रोतबाट रु छ लाख ५० हजार गरी रु १३ लाखको लागतमा १६ शिक्षकलाई ल्यापटप, कक्षा कोठामा स्मार्ट टिभी र प्रोजेक्टर जडान गरेको हो।

जैमिनी नगरपालिका-१ कुशमीशेराको शान्ति माध्यमिक विद्यालयले प्राविधिक धारका कक्षा प्रोजेक्टरको सहायताले पठनपाठन गराइन्छ। कोरोना महामारीका कारण कक्षा ६ देखि १२ सम्म अनलाइनमार्फत पठनपाठन भइरहेको छ। विद्यालयले

भौतिक उपस्थितिमा हुने कक्षामा प्रोजेक्टरको सहायता लिने गरिएको हो। शिक्षकहरूले ल्यापटप आवश्यकता महसुस गरेर विद्यालयले ऋण उपलब्ध गराउने निर्णय गरेको छ। "जमाना प्रविधिको छ, भर्चुअल कक्षा होस् वा भौतिक उपस्थितिमा हुने कक्षा, ल्यापटप हुँदा शिक्षकहरूलाई तयारीदेखि कक्षा कोठामा सहयोग पुग्छ", प्रधानाध्यापक यामबहादुर जिस्सिले भन्नुभयो, "विद्यालयको सञ्चित कोषको रकमबाट आवश्यक रहेका शिक्षकको लागि ल्यापटपको ६० प्रतिशत लागत व्यहोरेका हौं।"

काठेखोला गाउँपालिका-७को रेश नुन्थला माध्यमिक विद्यालयले शिक्षकका लागि ल्यापटप र प्रत्येक कक्षामा प्रोजेक्टर अभियान थालेको दुई वर्ष भयो। पठनपाठन प्रविधिमैत्री बनाउनका लागि शिक्षकलाई ल्यापटप, विद्यार्थीलाई युट्युबको सहारामा पठनपाठन र आधुनिक पुस्तकालय अभियान थालिएको वडाध्यक्ष एवं विद्यालय व्यवस्थापन समितिका सदस्य प्रेम लामिछानेले बताउनुभयो। विद्यालयको अभियानकालागि वडा

कार्यालयले रु पाँच लाख अनुदान उपलब्ध गराइसकेको छ। कक्षा कोठाको वातावरण प्रविधिमैत्री बनाउँदा पठनपाठन क्रियाकलाप विद्यार्थी केन्द्रित हुने देवीस्थान माध्यामिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक भगबहादुर क्षेत्रीको भनाइ छ। ल्यापटपको उपयोगिताबारे विद्यालयका सबै शिक्षकलाई आधारभूत कम्प्युटर सीप, तालिम प्रदान गरिएको थियो। शिक्षकहरूले कक्षाकोठामा चक, डस्टर वा मार्करको ठाउँमा ल्यापटप र प्रोजेक्टरको प्रयोग भएको क्षेत्रीले बताउनुभयो।

देवीस्थान माध्यामिक विद्यालयमा बाल कक्षादेखि १२ सम्म पठनपाठन हुने विद्यालयको कक्षा १ र २ मा स्मार्ट टिभी र कक्षा ८, ९ र १० मा प्रोजेक्टरसमेत जडान गरिएको छ। विद्यालयमा २० वटा कम्प्युटरसहित कम्प्युटर ल्याब सञ्चालनमा छ। विद्यालय प्रभावित क्षेत्रमा इन्टरनेटको सहज पहुँच छैन। कोरोना महामारीले विद्यालयमा भौतिक उपस्थितिमा पठनपाठन गर्न कठिन भएको प्रधानाध्यापक क्षेत्रीको भनाइ छ। सबै विद्यार्थीसँग स्मार्टफोनको पहुँच

लायन्स क्लव सम्बृद्धिद्वारा रक्तदान

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, ८ भदौ

लायन्स अभियान खुसीका लागि सेवाका साथ लायन्स क्लव पोखरा सम्बृद्धिले रक्तदान गरेको छ।

नियमित रूपमा हुँदै आएको रक्तदान ६८ औं पटक रक्तदान गर्ने रेडियो सराङकोटका कार्यकारी निर्देशक कृष्ण थापा, शुभकामना महिला विकास केन्द्रका संस्थापक अध्यक्ष तीर्थ श्रेष्ठलाई व्लाड व्याग दिई कार्यक्रमको शुभारम्भ गरिएको थियो। कार्यक्रममा लायन्स लिडर सिप एकेडेमी प्रमुख सुचित्रा थापाले लायन्स अभियान समाजिक कार्यकोलागि समर्पित भएको बताइन्।

रक्तसंचार केन्द्रका प्रमुख अर्जुन ज्ञवालीले रक्तदान कार्यक्रमबाट प्राप्त हुने रगतलाई प्राविधिक परीक्षणको लागि

न्युनतम शुल्कका कारण रगत किन्नु पर्ने बाध्यता रहेकोले प्रदेश सरकारले सहयोग गरेमा सो रगत निशुल्क रूपमा प्रदान गर्न सकिने बताए। नेपाल स्वयंसेवी रक्तदाता समूहका अध्यक्ष जितेन्द्रमान शाक्यले रक्तदानको माध्यमले स्वास्थ्य सेवा र खेलकूदको अनुभव राखेका थिए। क्लवका अध्यक्ष रजनी श्रेष्ठको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा लायन्स सर्भिस

सेवा अभियान प्रमुख, मदन मुल्मी, लायन्स रक्तदान कार्यक्रम प्रमुख महेश पौडेल, लायन्स डिष्ट्रिक्ट विभाग प्रमुख राधिका थापा, पूर्व अध्यक्ष कुमा राणा, रिजन प्रमुख सन्तोष धिमरे, रेडियो सराङकोटका व्यवस्थापक योगेन्द्र श्रेष्ठ, सिद्यार्थ स्वस्थ सेवा र खेलकूदको अनुभव राखेका थिए। क्लवका अध्यक्ष रजनी श्रेष्ठको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा लायन्स सर्भिस

भदौ १५ सम्म अहिलेकै लकडाउन निरन्तरता

पोखरापत्र संवाददाता
दमौली, ८ भदौ

तनहुँमा भदौ १५ गतेसम्म अहिलेकै लकडाउनले निरन्तरता पाएको छ। जिल्ला सडकट व्यवस्थापन केन्द्रले सोमबार राति १२ बजेदेखि अन्त्य भएको निषेधाज्ञालाई १५ गतेसम्म लम्ब्याउने निर्णय गरेको हो।

सोमबार बसेको बैठकले साविककै लकडाउनलाई निरन्तरता दिने निर्णय गरेको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी चित्राङ्गत बरालले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार यस अगाडि बिहान ५ देखि १० बजेसम्म खुल्दै आएका बिहान ५ देखि ११ बजेसम्म खुल्नेछन्। त्यस्तै अन्य व्यवसाय खुल्नेछन्। त्यस्तै अन्य व्यवसाय खुल्दै आएका अब १२ बजेदेखि ६ बजेसम्म खुल्ने निर्णय भएको छ। सार्वजनिक तथा निजी सवारी

साधनलाई जोर-बिजोर लागू गरिएको छ। जोर दिन जोर नम्बर र बिजोर दिन बिजोर नम्बरका सवारी साधन सञ्चालन हुनेछ। जिल्लामा बिहान ६ देखि साँझ ६ बजेसम्म सवारी सञ्चालनको अनुमति दिइएको छ।

प्रशासन कार्यालयले अब जिल्लामा स्मार्ट लकडाउनको तयारी गरेको छ। स्थानीय तहमा कोभिड सङ्क्रमणको जोखिमलाई हेरेर स्थानीय तहको सिफारिसबमोजिम स्मार्ट लकडाउन गरिने बरालले बताउनुभयो। "अहिले सबै ठाउँबाट तथ्याङ्क नआएकाले साविककै लकडाउनलाई निरन्तरता दिइएको छ, बीचमा स्थानीय तहले सिफारिस गरे सोहीअनुसार निर्णय हुन्छ", बरालले भन्नुभयो।

सरकारले गत साउन १५ गते जारी गरेर भदौ १ गतेदेखि लागू हुने गरी स्मार्ट लकडाउन कार्यविधि

लागू गरेको छ। सङ्क्रमण, मृत्यु, अस्पतालको पूर्वाधार, जनस्वास्थ्य मापदण्ड कार्यान्वयनको अवस्थालाई हेरेर कार्यविधिमा चार रडमा विभाजन गरिएको छ। जसमा रेड, एम्बर, एल्लो र ग्रीन जोनमा विभाजन गर्ने कार्यविधिमा उल्लेख छ। सङ्क्रमितको सङ्ख्या ६५ प्रतिशतभन्दा माथि भए रेड जोन, ३१ देखि ६५ प्रतिशत भए एम्बर, १६ देखि ३० प्रतिशतमा भए पहिलो सङ्केतमा सफट लकडाउन, १५ प्रतिशतभन्दा कम भए हरियो अर्थात् मिनीमल लकडाउनको नियम ल्याइएको छ।

तनहुँमा सोमबारसम्म सक्रिय सङ्क्रमितको सङ्ख्या ३३३ रहेको छ। गत वैशाखयता तनहुँका चार हजार ९०५ जनामा सङ्क्रमण भएको छ भने चार हजार ४६६ जना निको भएका छन्। त्यस्तै १०६ जना सङ्क्रमितको मृत्यु भएको छ।

रघुगङ्गामा दुई 'बेलीब्रिज'

पोखरापत्र संवाददाता
म्याग्दी, ८ भदौ

म्याग्दीको रघुगङ्गा गाउँपालिकामा राहुघाट र बगरखोलामा मोटर चल्ने दुईवटा पुल (बेलीब्रिज) निर्माण भएको छ। राहुघाट नदीमा एकैसाथ ८३.५ मेगावाट क्षमताका दुई जलविद्युत् आयोजना निर्माण गरिरहेको तुदी पावरकम्पनीलेबनाएकोबेलीब्रिजबाट स्थानीयवासीलाई पनि सुविधा पुगेको छ। आयोजनाका इञ्जीनियर नरोत्तम कार्कीले रघुगङ्गा गाउँपालिका-७ चिमखोलाको बगरखोलामा ३० मिटर लामो, वडा नं ४ र ५ को सिमानामास्थित राहुघाट नदीमाथि ६९ मिटर लामो बेलीब्रिज निर्माण भएको जानकारी दिनुभयो।

पैतिस मेगावाट क्षमताको राहुघाट मझाले जलविद्युत् आयोजना निर्माणस्थल जोड्ने सडकअन्तर्गत बगरखोलामा बनेको पुलले चिमखोला र कुइनेमझालेका दुईवटा वडालाई सिधा सडक यातायात सञ्जालसँग जोडेको छ। कुइनेमझ

गलेका वडाध्यक्ष गमान छुन्त्यालले बगरखोलामा बेलीब्रिज बनेपछि बाह्रै महिना गाडी चल्न थालेका बताउनुभयो। दमामको अजिङ्गार भिर्बाट बन्दीसम्म सात किलोमिटर पहुँचमार्ग खनेको यस आयोजनाले घ्याँसीखर्कमा अर्को बेलीब्रिज बनाउने तयारी गरेको जनाएको छ। राहुघाट नदीमा निर्माण भएको बेलीब्रिजले ४८.५ मेगावाट क्षमताको माथिल्लो राहुघाट जलविद्युत् आयोजनाको पहुँचमार्ग सडक सञ्जालमा जोडेको छ। विद्युत्गृह र निर्माणस्थल पुगे २०० मिटर सडक निर्माण बाँकी छ। विस्फोटक पदार्थको प्रयोग गरेर सुरुङ निर्माण थालिएको छ। बन्दीमा बाँध निर्माणाधीन रहेको राहुघाट-मझाले जलविद्युत् आयोजनाको दुईवटा अडिटबाट ४०० मिटर सुरुङ निर्माण सकिनेछ। चिमखोलाको मलाङमा विद्युत् गृह रहने मझाले राहुघाटको सुरुङ पाँच किलोमिटर छ। कम्पनीका प्रतिनिधि उपेन्द्र गौतमले गत मङ्सिरदेखि सुरुङ खन्न थालिएको आयोजना तीन वर्षभित्र सम्पन्न

गर्ने लक्ष्य राखिएको बताउनुभयो। कूल लागत रु पाँच अर्ब ९२ करोड लागत अनुमान गरिएको मझाले-राहुघाटको आउटलेटबाट १५० मिटर तल पानी विद्युत् गुहमा खसालेर विद्युत् उत्पादन गरिनेछ। मलाङमा विद्युत्गृह निर्माण गर्न जग्गा व्यवस्थापन गरिएको छ। आयोजना निर्माणमा आवश्यक विस्फोटक पदार्थको भण्डारण र सुरक्षाका लागि रघुगङ्गा-७ चिमखोलामा नेपाली सेनाको क्याम्प स्थापना भएको छ।

अपर राहुघाटको विद्युत्गृहबाट निस्कने र बगरखोलाको पानी मिसाएर मलाङमा बाँध र राहुघाट जलविद्युत् आयोजनाको बाँधबाट ५०० मिटर माथि विद्युत्गृह बनाउने गरी अर्को माथिल्लो राहुघाट जलविद्युत् आयोजनाको पनि प्रारम्भिक चरणको काम सुरु भएको छ। कुइनेमझालेमा राहुघाट नदीको सहायक दूलोखोलामा २१.३ मेगावाट क्षमताको दूलोखोला जलविद्युत् आयोजना निर्माणका लागि संयुक्त ऊर्जा प्रालिले अनुमति लिएको छ। दूलोखोलाको पनि

बाँध निर्माणस्थलसम्म पहुँचमार्ग निर्माण भइसकेको छ। राहुघाट नदीमै नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको सहायक कम्पनी रघुगङ्गा हाइड्रो लिमिटेडले ४० मेगावाट क्षमताको राहुघाट जलविद्युत् आयोजना निर्माण गरिरहेको छ। राहुघाटको ३० प्रतिशत पूर्वाधार निर्माण सकिएको छ। मझाले र अपर (माथिल्लो) राहुघाट जलविद्युत् आयोजनाबाट उत्पादित विद्युत् केन्द्रीय ग्रिडमा जोड्न दुवै आयोजनाको प्रवर्द्धक तुँदी पावर कम्पनीले चिमखोलाबाट राहुघाट सबस्टेशनसम्म १३ किलोमिटर दूरीको डबल सर्किटको प्रसारण लाइन निर्माणको तयारी भएको छ।

औषधिजन्य बिरुवा खेतीको विस्तार

पोखरापत्र संवाददाता
तनहुँ, ८ भदौ

तनहुँमा व्यावसायिक रूपमा औषधिजन्य बिरुवा खेतीको विस्तार भइरहेको छ।

चार दशकअघि व्यास नगरपालिका-५ स्थित पाटन क्षेत्रबाट शुरु भएको औषधिजन्य बिरुवा खेती विगत दश वर्षयता जिल्लाको दुले र मादी नदी किनार आसपास हुँदै पर्वत जिल्लाको जलजले गाउँपालिका क्षेत्रसम्म विस्तार भएको छ। व्यास नगरपालिका-५ पाटनका ८६ वर्षीय केबी गुरुङले जागीर छोडेर २०३६ सालदेखि जडीबुटी बिरुवाको व्यावसायिक उत्पादन सुरु गर्नुभयो। उहाँले अहिले तनहुँलगायत पर्वत जिल्लाको जलजले गाउँपालिका-९ मा जडीबुटीका लाखौं बिरुवाको व्यावसायिक उत्पादन गर्नुभएको छ। एक दुई हजार जडीबुटीका बिरुवाबाट सुरु गर्नुभएको खेती अहिले उहाँले व्यावसायिक रूपमा करिब २० रोपनी क्षेत्रफलमा सो खेती गरिरहनुभएको छ। श्रीखण्ड, पाँच औले, निर

मसी, जटामसी, कुटकी, सतुवा, कुटलगायतका लगाएको १६ प्रकारका बिरुवाबाट उत्पादन दिन थालेको उहाँको भनाइ छ। समुद्र सतहबाट करिब दुई हजार २०० मिटर उचाइमा आयुर्वेदिक गुणयुक्त उहाँले बगैँचा रेखदेखका लागि एक परिवारलाई रोजगार सिमेत दिनुभएको छ। गुरुङले व्यास नगरपालिका-५ स्थित पाटन क्षेत्रका दुले र मादी नदी किनार आसपासमा गरी करिब १०० रोपनी क्षेत्रफलमा विभिन्न जातका बाँसको खेती गर्नुभएको छ। मोटा, नियाले, धनु, लड्डी, कालो, पहेंलो, भगडिया, तामा खानेलागायतका २२ प्रजातिको बाँस लगाएको किसान गुरुङको भनाइ छ। भारतको कानपुरबाट बिएससी एजी गर्नुभएका गुरुङले जागीरभन्दा कृषि पेसालाई प्राथमिकता दिएर व्यावसायिकरूपमा यस क्षेत्रमा लाग्नुभएको हो। रेष्टुरी तथा होटलमा सुन्दरताका लागि साना किसिमका बाँस र भवन निर्माणका लागि दूला खालको बाँस खरिद गरेर लाने गरेको उहाँको भनाइ छ।

एघार किसिमका बाँस प्रतिबिरुवा रु एक हजारमा बिक्री हुने गरेको उहाँले बताउनुभयो। उहाँका अनुसार वार्षिक रूपमा करिब रु ३० लाख मूल्य बराबरको बाँस र बाँसका बिरुवा बिक्री हुने गरेको छ। उहाँले भन्नुभयो, 'जागीर भनेर बसेको भए यति राम्रो प्रगति हुने थिएन होला।' त्यसैगरी गुरुङले करिब १०० रोपनी क्षेत्रफलमा उपरउडका बिरुवा लगाउनुभएको छ। करिब २० वर्षअघि ५०० उपरउडका बिरुवा लगाउनुभएका गुरुङको बारीमा हाल २५० दूला बिरुवा र करिब तीन हजार साना बिरुवा छन्। अहिले प्रतिबिरुवा रु दुई लाखसम्म खरिद गर्ने मानिस आउने गरेको उहाँको भनाइ छ। अगरउडबाट अगर निस्कन थालेपछि सुनभन्दा महँगो मूल्यमा बिक्री हुने बताइएको छ। साथै अगरउड उत्तरका लागि पनि प्रयोग गर्न सकिन्छ। त्यसैगरी अगरउडक्यानस, अल्सर, छालाजन्य रोग, आँखा, कान, नाकलगायतका उपचारमा लाभदायक हुने गरेको किसान गुरुङको भनाइ छ।

आयो टप्प टिप्पो लग्यो मिति पुग्यो, टारेर टर्दैन त्यो ।
इन्द्रै विन्ति गरुन् भुकेर पदमा, त्यो विन्ति मान्दैन त्यो ॥

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

जन्म:
वि.स. २०३०/०३/०८ गते

स्वर्गारोहण:
वि.स. २०७८/०८/२५ गते

स्व: मिरा श्रेष्ठ गुरुङ

हाम्रा प्रातः स्मरणीय श्रीमती/ममतामयी आमा/प्यारी छोरी **मिरा श्रेष्ठ गुरुङ** को ४८ वर्षको उमेरमा भएको अकल्पनीय असामयिक स्वर्गारोहणले हामी सम्पूर्ण परिवार मर्माहत एवं स्तब्ध भएका छौं। स्वर्गवासको आज १३औं दिनको पुण्य तिथिमा दिवंगत आत्माको चीरशान्तिको कामना गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं। साथै यस दुःखद घडीमा हामीप्रति सहानुभूति प्रकट गर्नुहुने सम्पूर्ण ईष्टमित्र, कुलकुटुम्ब, छरछिमेकी, संध संस्था एवम् शुभचिन्तकहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौं।

पति: प्रकाश गुरुङ

जेठो छोरा:
राजकुमार गुरुङ

छोरी:
लक्ष्मी गुरुङ

कान्छो छोरा:
अतिनाश गुरुङ

बाबा:
बाबुलाल श्रेष्ठ